

Информативни лист

Заштита људских права одраслих особа са инвалидитетом и особа које немају пословну способност

9. Документ којим се поставља трајни старатељ (Enduring Powers of Guardianship)

Државни заштитник људских права особа са инвалидитетом и особа које немају пословну способност (Public Advocate) пружа саветодавне услуге путем телефона (1300 858 455) и информације о постављању трајног старатеља. Снимљене информације и одговори на честа питања о постављању трајног старатеља су доступни 24 сата на дан. Да бисте разговарали са саветодавним службеником, позовите службу између 9:00 и 16:30 часова, од понедељка до петка.

Где могу да нађем образац за постављање трајног старатеља?

Образац за постављање трајног старатеља се налази на полеђини Водича за постављање трајног старатеља, као и у пакету са информативним материјалом о постављању трајног старатеља које је издала Канцеларија државног заштитника људских права.

Обе публикације садрже детаљна упутства за попуњавање обрасца. Могу се бесплатно преузети са веб-сајта [Канцеларије државног заштитника људских права - Office of the Public Advocate's website](#).

Какав је то документ којим се поставља трајни старатељ?

Документ којим се поставља трајни старатељ је правни инструмент који компетентним одраслим особама омогућује да поставе другу особу која ће у њихово име доносити одлуке о њиховим личним околностима, животном стилу, лечењу и учешћу у медицинским истраживањима.

Особа која даје то овлашћење се зове давалац овлашћења/штићеник (appointor). Особа која прихвата то овлашћење се зове трајни старатељ/постављена особа (appointee).

Документ којим се поставља трајни старатељ ступа на снагу само ако давалац овлашћења изгуби способност разумног расуђивања.

Одабир трајног старатеља

За трајног старатеља можете да поставите било коју особу која има 18 или више година и потпуну правну способност.

Кога ћете одабрати да поступа у својству трајног старатеља и заменика трајног старатеља зависи у потпуности од вас. То може да буде ваш брачни друг или партнер, други члан породице или близак пријатељ. Пошто овлашћење старатеља превазилази овлашћење брачног друга или ванбрачног партнера, ако желите да ваш брачни друг или ванбрачни партнер доноси одлуке у ваше име, њега треба да поставите за трајног старатеља.

Важно је да пажљиво размислите о томе кога ћете поставити за трајног старатеља, јер ће та особа имати законско овлашћење да доноси одлуке у ваше име. Пазите да то буде особа од поверења која ће увек поступати у вашем најбољем интересу.

Шта могу да учиним ако нисам у стању да потпишем документ којим постављам трајног старатеља?

У случајевима у којима давалац овлашћења није у стању да се потпише зато што, на пример:

- разуме енглески, али је неписмен
- разуме енглески, али не зна да чита или да пише (неписмен је)
- не разуме енглески и неписмен је
- не разуме енглески, али је писмен,

тада је довољно да стави знак било какве врсте, укључујући иницијале, крст или отисак прста, под условом да се у документ којим се поставља трајни старатељ унесе одредба са одговарајућим објашњењем за то. Та одредба се зове „marksman“ одредба на енглеском.

У случају у којем давалац овлашћења не зна енглески, образац мора да му прочита акредитовани тумач да би давалац овлашћења разумео какво овлашћење даје. У документ којим се поставља трајни старатељ мора да се унесе тзв. „readover“ одредба која наводи да је образац прочитан даваоцу овлашћења и да је тај разумео о каквом овлашћењу се ради.

Канцеларија државног заштитника људских права препоручује да се за сачињавање документа којим се поставља трајни старатељ, а који садржи једну или обе од ових одредби затражи правна помоћ (од адвоката или друштвеног правног центра).

Ко може да буде сведок потписивања документа којим се поставља трајни старатељ?

У Западној Аустралији документ којим се поставља трајни старатељ мора да потпише давалац овлашћења у присуству два независна сведока. Један од сведока мора да буде овлашћен за оверу потписа докумената у складу са *Законом о заклетвама, изјавама под заклетвом и статутарним изјавама из 2005. године (Oaths, Affidavits and Statutory Declarations Act 2005)*. То укључује мировне судије (Justices of the Peace), лекаре, службенике државних и савезних државних служби, као и полицајце. Потпуни списак овлашћених сведока се налази у пакету са информативним материјалом о документу којим се поставља трајни старатељ. Можете да изаберете оба сведока са списка, међутим, само један мора да буде са тог списка. Минимални законски услови које други сведок мора да испуни су: најмање 18 година старости и да се не поставља за старатеља или заменика старатеља.

Да ли треба да региструјем документ којим постављам трајног старатеља?

Пошто је документ којим се поставља трајни старатељ приватни документ, нема потребе да се он региструје. Међутим, да бисте били сигурни да ће се ваше жеље поштовати, Државни заштитник људских права препоручује да оверене копије документа којим постављате старатеља дате свом трајном старатељу, лекару опште праксе, као и другим релевантним здравственим радницима и члановима породице.

Да ли давалац овлашћења мора да поседује пословну способност?

Давалац овлашћења мора да поседује способност расуђивања и доношења разумних одлука у време постављања трајног старатеља. Ако постоји било каква сумња у способност за доношење одлука даваоца овлашћења, треба да се затражи писмено мишљење лекара или другог одговарајуће квалификованог здравственог стручњака.

Како могу да укинем (опозovem) документ којим сам поставио/ла трајног старатеља, ако то буде потребно?

Уколико још увек поседујете правну способност, документ којим сте поставили трајног старатеља можете било кад да опозовете. Ако више не желите да документ којим сте поставили трајног старатеља буде на снази, треба да обавестите о томе вашег трајног старатеља и све друге релевантне особе и агенције, по могућности писменим путем. Треба да затражите од свог старатеља, као и од других особа којима сте дали копије тог документа да их вам врате. Препоручљиво је да сачувате за себе примерак писменог опозива и списак свих особа и агенција којима сте га послали.

Давалац овлашћења који изгуби пословну способност не може да опозове документ којим је поставио трајног старатеља. Међутим, може да поднесе захтев Државном административном трибуналу за издавање интервентног налога.

За више информација, контактирајте

Канцеларију државног заштитника људских права (Office of the Public Advocate)

PO Box 6293, EAST PERTH WA 6892

Телефон: 1300 858 455

Имејл: opa@justice.wa.gov.au

Веб-сајт: www.publicadvocate.wa.gov.au

Информације објављене у овом информативном листу се пружају на добровољној основи за обавештавање јавности. Информације и савети су дати у доброј вери, али само под условом да читаоци сами, на своју одговорност доносе одлуке по питањима о којима се овде говори и под условом да провере све релевантне тврдње, изјаве и информације. Ни држава Западна Аустралија ("држава"), ни било која државна агенција или друго државно тело, ни било који запослени или агент државне службе или било које државне агенције или другог државног тела не преузима на себе одговорност за било какав губитак или штету која настане, без обзира да ли је настала због немара приликом употребе или ослањања на било које информације или савете пружене у овим смерницама или не.

Nov 2024.